

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA

ANTONIA TIZZANA,

predstavljeni 30. marca 2006¹

I – Uvod

1. Cour d'appel de Liège (v nadaljevanju: Cour d'appel) in Tribunal de première instance de Liège (v nadaljevanju: Tribunal de première instance) sta z ločenima odločbama Sodišču v skladu s členom 234 ES v predhodno odločanje predložili več vprašanj, ki se nanašajo na združljivost ukrepa o oprostitvi lokalnih davkov na moč motorja, ki se prizna le za motorje, ki se uporabljajo v kompresorskih postajah za zemeljski plin, s členi 25 ES, 87 ES in 90 ES, ter na posledice morebitne ugotovitve, da ta ukrep ni združljiv z navedenimi členi.

1 – Jezik izvirnika: italijanščina.

II – Pravni okvir

Pravo Skupnosti

2. Za obravnavano zadevo je pomemben zlasti člen 87(1) ES, v katerem je, kot je znano, določeno, da – razen če Pogodba ne določa drugače – je vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga in ki prizadene trgovino med državami članicami, nezdružljiva s skupnim trgom.

3. Navesti je treba še člen 88(3) ES, v katerem je, kolikor je pomembno za to zadevo, določeno:

„Komisija mora biti obveščena o vseh načrtih za dodelitev ali spremembo pomoči dovolj zgodaj, da lahko predloži pripombe“.

4. V tem postopku je treba upoštevati še *Nacionalna ureditev* člen 25 ES, v katerem je določeno:

„Carine pri uvozu in izvozu ter vse dajatve z enakim učinkom so med državami članicami prepovedane. Ta prepoved se uporablja tudi za carine fiskalne narave“.

Zadeva C-393/04

5. Nazadnje je treba opozoriti na člen 90 ES, v katerem je določeno:

„Nobena država članica ne uvaja, neposredno ali posredno, kakršnih koli notranjih davkov na izdelke drugih držav članic, ki bi bili višji od davkov, uvedenih neposredno ali posredno na enakovrstne domače izdelke.“

Prav tako nobena država članica ne uvaja takšnih notranjih davkov na izdelke drugih držav članic, s katerimi bi posredno zaščitila druge izdelke“.

6. Občinski svet mesta Seraing je 13. decembra 1999 sprejel uredbo o uvedbi takse na moč motorja (v nadaljevanju: občinska uredba). S to uredbo je za industrijske, trgovinske, finančne ali kmetijske obrate s sedežem na ozemlju te občine predpisana letna taksa na motorje, ki se uporabljajo za delo v obratih ali njihovih podružnicah, ne glede na snov ali energetski vir, ki jih poganja. Višina te takse je sorazmerna z močjo uporabljanega motorja.

7. Vendar je v členu 3 te uredbe določeno, da velja v določenih okoliščinah oprostitev od plačila tega davka. Za to zadevo je zlasti pomembno, da je v členu 3, deveti odstavek, določeno, da so oproščeni plačila takse na moč motorja „motorji, ki se uporabljajo v kompresorskih postajah za zemeljski plin, za pogon kompresorjev, ki ustvarjajo pritisk v plinovodu“.

Zadeva C-41/05

8. Svet pokrajine Liège je 30. oktobra 1998 in 29. oktobra 1999 sprejel uredbo o uvedbi takse na moč motorja (v nadaljevanju: pokrajinska uredba).

9. Njeno področje uporabe je enako področju uporabe uredbe, ki jo je sprejela občina Seraing, in – enako kot ta – določa, da so plačila davka oproščeni motorji, ki se uporabljajo v kompresorskih postajah za zemeljski plin.

11. Družba Air Liquide zagotavlja transport industrijskega plina od svojih proizvodnih obratov v Belgiji do strank v Belgiji, Franciji in na Nizozemskem prek omrežja vkopanih plinovodov pod zelo visokim pritiskom.

12. V okviru te dejavnosti ima družba Air Liquide enoto za proizvodnjo industrijskega plina na ozemlju občine Seraing v pokrajini Liège. Ta enota vključuje kompresorsko postajo za plin, potrebno za potiskanje plina v plinovode in za njegov transport.

Zadeva C-393/04

III – Dejansko stanje in postopek

Uvod

10. Industrijska skupina Air Liquide je specializirana za proizvodnjo in transport industrijskih in medicinskih plinov. Članica te skupine je tudi družba Air Liquide Industries Belgium SA. (v nadaljevanju: družba Air Liquide).

13. Družba Air Liquide je 28. junija 2000 od občine Seraing prejela poziv, naj plača znesek 41.275.757 belgijskih frankov (BEF) (kar ustreza 1.023.199,20 EUR), kolikor znaša taksa na moč motorja, ki ji je bila odmerjena za leto 1999.

14. Družba Air Liquide je 22. septembra 2000 občinskemu svetu mesta Seraing poslala dopis, s katerim je vložila ugovor proti tej obdavčitvi. Vendar je bil ugovor zavržen z odločbo z dne 15. marca 2001.

15. Zato je ta družba vložila tožbo pri Tribunal de première instance de Liège, s katero je predlagala, naj se navedena odločba razglasi za nično, pri čemer je med drugim zatrjevala, da je zadevna taksa diskriminatorsna, saj prizadene družbe, ki opravljajo dejavnost proizvodnje in transporta industrijskega plina, medtem ko so družbe za transport zemeljskega plina te takse oproščene.

16. Navedeno sodišče je s sodbo z dne 28. novembra 2002 ugotovilo, da je tožba sicer dopustna, vendar neutemeljena. Zato je družba Air Liquide zoper to sodbo vložila pritožbo pri *Cour d'appel*, ki je s sodbo z dne 15. septembra 2004 odločilo, da bo prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je treba oprostitev občinske takse na moč motorja, ki velja samo za motorje, ki se uporabljajo pri distribuciji zemeljskega plina, in ne za motorje, ki se uporabljajo za druge industrijske pline, šteti za državno pomoč v smislu člena 87 [ES] prečiščenega besedila Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti?“

Zadeva C-41/05

17. Svet pokrajine Liège je 20. aprila 2000 in 9. maja 2001 na družbo Air Liquide naslovil dva poziva za plačilo takse na moč motorja

v višini 4.744.980 BEF (117.624,98 EUR) za poslovno leto 1999 (dejavnost v letu 1998) in 2.403.360 BEF (59.577,74 EUR) za poslovno leto 2000 (dejavnost v letu 1999).

18. Ker so organi pokrajine Liège zavrnilo ugovor, ki ga je družba Air Liquide vložila zoper to zahtevo, je ta vložila tožbo pri Tribunal de première instance, s katero je predlagala razglasitev ničnosti zavrnilne odločbe in obenem zahtevala vračilo že plačanih davkov v skupni višini 30.788.100 BEF (kar ustreza 763.217,06 EUR).

19. Ker je tožnica med drugim navajala, da je taksa na moč motorja v nasprotju s členi 25 ES, 87 ES in 90 ES, je navedeno sodišče s sodbo z dne 24. januarja 2005 odločilo, da bo prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1) Ali je treba oprostitev pokrajinske takse na moč motorja, ki velja samo za motorje, ki se uporabljajo pri distribuciji zemeljskega plina, in ne za motorje, ki se uporabljajo za druge industrijske pline, šteti za državno pomoč v smislu člena 87 [ES] prečiščenega besedila Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti?“

- 2) Ali mora ob pritrtilnem odgovoru na prejšnje vprašanje nacionalno sodišče, pri katerem je vložena tožba davčnega zavezanca, ki ni bil oproščen pokrajinske takse na moč motorja, javnemu organu, ki je prejel to takso, naložiti, naj jo vrne davčnemu zavezancu, če se dejansko in pravno ugotovi, da organ oblasti, ki je to takso prejel, te ne more zahtevati od davčnega zavezanca, ki je bil oproščen takse na moč motorja?
- 3) Ali je treba takso na moč motorja, s katero so obdavčeni motorji, ki se uporabljajo za transport industrijskega plina po plinovodih pod zelo visokim pritiskom, kar zahteva postavitve kompresorskih postaj, šteti za dajatev z enakim učinkom, ki jo prepovedujejo člen 25 in naslednji prečiščenega besedila Pogodbe, če je očitno, da jo pokrajina ali občina dejansko pobira za transport industrijskega plina zunaj svojih ozemeljskih meja, medtem ko je transport zemeljskega plina v enakih pogojih te takse oproščen?
- 4) Ali je treba takso na moč motorja, s katero so obdavčeni motorji, ki se uporabljajo za transport industrijskega plina po plinovodih pod zelo visokim pritiskom, kar zahteva postavitve kompresorskih postaj, šteti za ukrep notranje obdavčitve, ki ga prepovedujejo člen 90 in naslednji Pogodbe, če je očitno, da je te takse oproščen transport zemeljskega plina?
- 5) Če je odgovor na predhodna vprašanja pritrtilen, ali lahko davčni zavezanec, ki je plačal takso na moč motorja, utemeljeno zahteva povračilo te takse od 16. julija 1992, to je od dneva razglasitve sodbe v zadevi Legros in drugi?²

Postopek pred Sodiščem

20. S Sklepom Predsednika Sodišča z dne 21. julija 2005 sta bili zadevi C-393/04 in C-41/05 združeni za pisni in ustni postopek ter izdajo skupne sodbe.

21. V prvi ali drugi zadevi so pisna stališča predložile tožeča stranka, pokrajina Liège, občina Seraing, belgijska vlada in Komisija, ki so se vse udeležile tudi obravnave 13. oktobra 2005.

² – Sodba z dne 16. julija 1992 v zadevi Administration des douanes et droits indirects proti Legros in drugi (C-163/90, Recueil, str. I-4625).

IV – Pravna presoja

*Prvo vprašanje za predhodno odločanje
(zadevi C-393/04 in C-41/05)*

22. Cour d'appel z vprašanjem, ki ga je postavilo Sodišču, in Tribunal de première instance s prvim vprašanjem v bistvu sprašujeta, ali je treba šteti, da je oprostitev taks (občinske v prvem primeru in pokrajinske v drugem) na moč motorja, ki velja le za motorje, ki se uporabljajo v kompresorskih postajah za zemeljski plin (v nadaljevanju: sporni ukrepi) državna pomoč v smislu Pogodbe.

Pristojnost Sodišča

23. Občina Seraing, pokrajina Liège, belgijska vlada (v nadaljevanju: belgijski organi) in Komisija predhodno uveljavljajo ugovor nedopustnosti tega vprašanja, ker družba Air Liquide v obeh nacionalnih postopkih predložitvenima sodiščema ni predlagala, naj odločita o izterjavi nezakonite pomoči od upravičencev do te, temveč o vračilu prispevkov, ki jih je plačala in ki so sami po sebi zakoniti.

24. Po njihovem mnenju naj bi bilo tako vračilo izključeno na podlagi jasne sodne prakse Sodišča, v skladu s katero se „zavezanci za plačilo obveznega prispevka zato, da bi se izognili njegovemu plačilu, ne morejo sklicevati na to, da oprostitev plačila, ki jo uživajo druge osebe, pomeni državno pomoč“.³ Belgijski organi in Komisija menijo, da ker predložitveni sodišči ne bi mogli ugoditi zahtevam tožnice, tudi morebitna razsodba Sodišča, da imajo sporni ukrepi lastnost državne pomoči, ne bi vplivala na odločitev v postopkih v glavni stvari.

25. Prav iz tega razloga je Sodišče v več zadevah, ki so se nanašale na zahtevke za vračilo davkov, podobne kot je obravnavani, presodilo, da ni pristojno za odločanje o vprašanih, ki se nanašajo na opredelitev, ali je zadevni ukrep državna pomoč.⁴

26. Sam naj najprej spomnim, da je v skladu z znano in ustaljeno sodno prakso Sodišča v postopkih za sprejetje predhodne odločbe izključno nacionalno sodišče – ki odloča o sporu in mora prevzeti odgovornost za izrečeno sodno odločbo – tisto, ki glede

3 – Sodba z dne 20. septembra 2001 v zadevi Banks (C-390/98, Recueil, str. I-6117, točka 80); to načelo je bilo potrjeno v sodbi z dne 13. junija 2002 v združenih zadevah Sea-Land Service in Nedlloyd Lijnen (C-430/99 in C-431/99, Recueil, str. I-5235, točka 47).

4 – Belgijski organi in Komisija se sklicujejo zlasti na sodbi z dne 9. marca 2000 v zadevi EKW in Wein & Co. (C-437/97, Recueil, str. I-1157, točki 53 in 54) ter z dne 13. julija 2000 v zadevi Idéal tourisme (C-36/99, Recueil, str. I-6049, točke od 26 do 29).

na posebnosti zadeve presodi o potrebi po sprejetju predhodne odločbe, da bi lahko izdalo svojo sodbo, in o pomembnosti vprašanj, ki jih postavi Sodišču. To lahko odločanje o vprašanju za predhodno odločanje zavrne le izjemoma, to je, „kadar je očitno, da razlaga ali presoja glede veljavnosti določbe Skupnosti [...], nima nikakršne zveze z dejanskim stanjem ali predmetom spora o glavni stvari“.⁵

27. Treba se je torej vprašati, ali je ta pogoj izpolnjen v obravnavanem primeru in zlasti, ali je vprašanje o tem, ali imajo sporni ukrepi lastnost državne pomoči, *očitno* nepomembno za odločitev v postopkih, v katerih morata odločiti predložitveni sodišči.

28. Zdi se mi, da je treba na to vprašanje odgovoriti nikalno, tako kot sem nikalno odgovoril tudi v sklepnih predlogih v zadevi Ferring v zvezi z enakim ugovorom nedopustnosti, ki ga je uveljavljala francoska vlada (in ki ga je nato zavrnilo tudi Sodišče).⁶

5 – Zgoraj navedena sodba *Idéal Tourisme*, točka 20. V enakem smislu glej izmed mnogih sodbe z dne 25. oktobra 2005 v zadevi *Schulte* (C-350/03, ZOdl., I-9215, točka 43), z dne 5. oktobra 1995 v zadevi *Aprile* (C-125/94, Recueil, str. I-2919, točki 16 in 17) ter z dne 15. decembra 1995 v zadevi *Bosman* in drugi (C-415/93, Recueil, str. I-4921, točka 59).

6 – Sklepni predlogi, predstavljeni 8. maja 2001 v zadevi *Ferring* (C-53/00, Recueil, str. I-9067, točki 22 in 23). V tem smislu glej še sodbe z dne 8. novembra 2001 v zadevi *Adria-Wien Pipeline* in *Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke* (C-143/99, Recueil, str. I-8365), z dne 29. aprila 2004 v zadevi *GIL Insurance* in drugi (C-308/01, Recueil, str. I-4777) in z dne 14. aprila 2005 v združenih zadevah *AEM* (C-128/03 in C-129/03, ZOdl., str. I-2861). V nasprotnem smislu glej sodbe, navedene v zgornji opombi 4.

29. Tako kot v navedenih sklepnih predlogih namreč ugotavljam, da se tudi zadevna nacionalna postopka nanašata izključno (zadeva C-393/04) ali predvsem (zadeva C-41/05) na vprašanje o tem, ali imajo sporni ukrepi lastnost državne pomoči, in da bi bila lahko zato sodba Sodišča o tem že sama po sebi uporabna za odločitev v navedenih postopkih.

30. Ne glede na to menim, da bi bila sodba uporabna tudi, če bi sprejeli stališče – ki ga predlagajo belgijski organi in Komisija ter s katerim se strinjam (glej spodnje točke od 58 do 76) – da ni mogoče ugoditi zahtevku za vračilo, kakršen je ta, ki ga je vložila družba *Air Liquide*.

31. Spomnim naj namreč, da v skladu z ustaljeno sodno prakso „akti, katerih predmet je izvajanje ukrepov pomoči, niso veljavni, če nacionalni organi ne spoštujejo člena [88(3)], zadnji stavek, Pogodbe. Nacionalna sodišča *morajo* državljanom Skupnosti, ki lahko tako kršitev uveljavljajo, zagotoviti, da bodo v skladu z njihovim nacionalnim pravom odpravljene vse *posledice* kršitve, tako v zvezi z veljavnostjo aktov o izvedbi ukrepov pomoči kot v zvezi z izterjavo finančne

podpore, ki je bila dodeljena v nasprotju s to določbo“.⁷

32. Iz tega izhaja, da bi morala nacionalna sodišča, če bi bilo ugotovljeno, da imajo sporni ukrepi lastnost državne pomoči, sprejeti vse ukrepe, potrebne za varstvo subjektov, ki so oškodovani zaradi odobritve davčnih oprostitev. Poleg tega so ta sodišča, čeprav – tako kot v obravnavani zadevi – ne morejo odobriti zahtevanega posebnega ukrepa, dolžna zagotoviti druge oblike varstva, ki jih morebiti omogoča nacionalno pravo (v mislih imam na primer sprejetje začasnih odredb za zadržanje izvajanja nezakonitih oprostitev).

33. In sicer ne glede na možnost, da bi tožnica lahko imela tudi interes, da se izda le ugotovitvena sodba o tem, da ima ukrep lastnost državne pomoči, saj bi ji to med drugim omogočilo, da od Komisije zahteva, naj odredi vračilo pomoči, ali – če bi bili seveda izpolnjeni pogoji – da pred nacionalnim sodiščem vloži tožbo zaradi nepo-

štene konkurence proti podjetjem, ki so prejemale pomoč, ali odškodninsko tožbo proti državi zaradi kršitve obveznosti, ki izhajajo iz prava Skupnosti.⁸

34. Zdi se mi torej, da glede vprašanja, ki sta ga zastavili predložitveni sodišči, ni mogoče šteti, da je *očitno* brez povezave s postopkoma v glavni stvari in da je treba zato ugovore nedopustnosti, ki so jih podali Komisija in belgijski organi, zavrniti.

Vsebinska presoja

35. V nadaljevanju bom torej preučil, ali je mogoče sporne ukrepe opredeliti kot državno pomoč, odobreno v korist podjetij, ki so oproščena taks na moč motorja, v smislu člena 87(1) ES.

36. Družba Air Liquide odgovarja na to vprašanje pritrdilno, saj naj bi bili v obravnavanem primeru izpolnjeni pogoji, ki se

7 – Sodba z dne 21. novembra 1991 v zadevi Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires et Syndicat national des négociants et transformateurs de saumon, imenovana „Saumon“ (C-354/90, Recueil, str. I-5505, točka 12); moj poudarek. V enakem smislu glej na primer sodbi z dne 27. novembra 2003 v združenih zadevah Enirisorse (C-34/01 in C-38/01, Recueil, str. I-14243, točka 42) ter z dne 21. julija 2005 v zadevi Xunta de Galicia (C-71/04, ZOdl., I-7419, točki 49 in 50).

8 – V zvezi s tem glej zgoraj navedeno sodbo Banks, točka 80. Glej tudi sklepne predloge, ki jih je predstavil generalni pravobranilec Tesaurio 19. septembra 1989 v zadevi Belgija proti Komisiji (142/87, Recueil, str. I-959, točka 7), in sklepne predloge, ki jih je predstavil generalni pravobranilec Jacobs 29. novembra 2005 v zadevi Transalpine Ölleitung in Österreich (C-368/04, ZOdl., I-9957, točka 86).

običajno zahtevajo v okviru take presoje. Zadevne davčne oprostitve naj bi bile namreč, prvič, financirane iz javnih sredstev in, drugič, naj bi bile take, da omogočajo selektivno gospodarsko prednost podjetjem, ki so do oprostitev upravičena (v zvezi s tem tožnica pojasnjuje, da sta bili lahko do te prednosti upravičeni le dve družbi: družba Fluxys SA v zvezi s pokrajinskim davkom in družba Distrigaz SA v zvezi z občinskim davkom). Poleg tega naj bi povzročale izkrivljanje konkurence in vplivale na trgovino med državami članicami, saj naj bi bile po liberalizaciji energetskega sektorja za trg proizvodnje, transporta in distribucije zemeljskega plina značilne pomembne čezmejne izmenjave, tako da pomoč, dodeljena le določenim podjetjem, nujno povzroči navedene posledice.

37. Občina Seraing in pokrajina Liège ter belgijska vlada, ki navajajo večinoma podobna stališča, pa trdijo, da ti ukrepi niso državna pomoč v smislu Pogodbe. In sicer predvsem zato, ker naj ne bi povzročali izkrivljanja konkurence niti naj ne bi vplivali na trgovino med državami članicami. Podjetja, ki v Belgiji na lokalni ravni opravljajo dejavnost v sektorju proizvodnje in transporta plina, naj bi imela namreč vselej monopolni položaj, tako da med njimi konkurenca dejansko ni mogoča.

38. Sam naj najprej spomnim, da je treba v skladu z ustaljeno sodno prakso v okviru preučitve, ali je določen ukrep državna pomoč, preveriti, ali so izpolnjeni štirje kumulativni pogoji: (i) ukrep mora posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga omogočati selektivno prednost; (ii) prednost mora biti dodeljena neposredno ali posredno z uporabo državnih sredstev; (iii) ukrep mora izkrivljati konkurenco ali groziti, da bi jo lahko izkrivljal, in (iv) ukrep mora biti tak, da lahko prizadene trgovino med državami članicami.⁹

39. (i) Glede prvega pogoja se mi zdi očitno, da sporni ukrepi omogočajo prednost podjetjem, ki so upravičena do zadevnih oprostitev. Spomnim naj namreč, da je v skladu z ustaljeno sodno prakso „pojem državne pomoči splošnejši od pojma subvencije, ker zajema ne le aktivna ravnanja, kot so same subvencije, ampak tudi ukrepe, ki v različnih oblikah zmanjšujejo obremenitve, ki jih običajno nosijo podjetja in ki so potemtakem, ne da bi bile subvencije v strogem smislu besede, enake narave in imajo enake učinke“.¹⁰

9 – Glej na primer sodbe z dne 14. septembra 1994 v združenih zadevah Španija proti Komisiji (od C-278/92 do C-280/92, Recueil, str. I-4103, točka 20), z dne 16. maja 2002 v zadevi Francija proti Komisiji (C-482/99, Recueil, str. I-4397, točka 68) in z dne 24. julija 2003 v zadevi Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, Recueil, str. I-7747, točka 74).

10 – Sodba z dne 19. maja 1999 v zadevi Italija proti Komisiji (C-6/97, Recueil, str. I-2981, točki 16 in 17). Glej tudi sodbi z dne 15. marca 1994 v zadevi Banco Exterior de España (C-387/92, Recueil, str. I-877, točka 14) in z dne 1. decembra 1998 v zadevi Ecotrade (C-200/97, Recueil, str. I-7907, točka 34).

40. Tako je zlasti, kadar gre za ukrep, ki – kot v obravnavani zadevi – čeprav ne zajema prenosa državnih sredstev, nekaterim podjetjem priznava davčno oprostitev in s tem „upravičence postavlja v ugodnejši finančni položaj kot druge davčne zavezance“.¹¹

41. Poleg tega gre za selektivno prednost, saj se oprostitve uporabljajo le za podjetja, ki opravljajo dejavnost v sektorju proizvodnje in transporta zemeljskega plina.

42. V zvezi s tem se mi ne zdi, da bi lahko uporabili sodno prakso – na katero se sicer organi, ki tožeči stranki nasprotujejo, ne sklicujejo – v skladu s katero niso selektivna (in zato niso zajeta v pojmu državne pomoči v smislu člena 87 ES) tista razlikovanja, ki so, čeprav omogočajo dejansko prednost posameznim podjetjem ali sektorjem dejavnosti, „upravičena glede na naravo ali splošno strukturo sistema, v katerega se vključujejo“.¹² V to skupino namreč lahko spadajo tudi razlikovanja na davčnem področju, vendar pod pogojem, da jih narekujejo potrebe, ki

izhajajo iz logike davčnega sistema,¹³ in ne le splošni nameni in cilji, ki jih zasleduje država s sprejetjem zadevnega ukrepa.¹⁴

43. V obravnavanem primeru bi razloge za sporne ukrepe težko povezali z razlogi, izhajajočimi iz davčnega sistema. Kot je na obravnavi izrecno pojasnila belgijska vlada, gre namreč za ukrepe, uvedene v začetku sedemdesetih let (oziroma po naftni krizi) izključno zato, da bi se omogočilo dostopnost nafte alternativnih energetskih virov, in sicer z odobritvijo ugodnejše davčne obravnave za podjetja, ki opravljajo dejavnost v sektorju zemeljskega plina.

44. (ii) Poleg tega se mi zdi očitno, da je bila zadevna prednost financirana iz državnih sredstev. V zvezi s tem zadošča ugotovitev, da so se belgijski organi zaradi spornih oprostitev dejansko odpovedali prihodku, ki bi ga sicer prejeli s pobiranjem davkov. Ti ukrepi so torej povzročili dodatno breme za državo.

11 – *Ibidem*.

12 – Zgoraj navedena sodba *Adria-Wien Pipeline* in *Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*, točka 42. V tem smislu glej še sodbi z dne 2. julija 1974 v zadevi *Italija proti Komisiji* (173/73, *Recueil*, str. 709, točka 33) in z dne 26. septembra 2002 v zadevi *Španija proti Komisiji* (C-351/98, *Recueil*, str. I-8031, točka 42).

13 – Glej zlasti zgoraj navedeno sodbo *GIL Insurance*, v kateri je Sodišče kot „upravičene na podlagi narave nacionalnega sistema obdavčitve zavarovanj“ opredelilo ukrepe, usmerjene „zoper možnosti okoriščanja, ki jih je omogočala razlika med davčno stopnjo za zavarovalne premije in stopnjo DDV z manipulacijo cen oddaje ali prodaje gospodinskih aparatov in s tem povezanih zavarovanj“ (točka 74).

14 – Glej na primer zgoraj navedeno sodbo *Španija proti Komisiji* z dne 26. septembra 2002, v kateri je Sodišče zavrnilo trditve španske vlade, da za ukrep, katerega namen je olajšati zamenjavo industrijskih vozil, ni treba šteti, da je državna pomoč, ker zasleduje cilje varstva okolja in prometne varnosti (točka 43).

45. (iii) Bolj zapleteno pa se mi zdi vprašanje glede obstoja pogoja, ki se nanaša na protikonkurenčne učinke obravnavanih ukrepov.

zakoniti monopol in za katere se torej po definiciji ne uporabljajo konkurenčna pravila.

46. Načeloma bi moral biti odgovor pritr-dilen, zlasti če izhajamo iz ugotovitve, da sledi Sodišče v zvezi s tem vprašanjem razme-roma širokemu pristopu. V skladu z ustaljeno sodno prakso namreč ukrepi – kakršne so zadevne oprostitive – katerih cilj je „razbre-meniti podjetje glede stroškov, ki bi jih sicer imelo v okviru svojega tekočega poslovanja ali običajnih dejavnosti, načeloma izkrivljajo pogoje konkurence“. ¹⁵ Sodišče je pojasnilo tudi, da je ta pogoj izpolnjen, čeprav je izkri- vljanje konkurence le potencialno. ¹⁶

48. Čeprav na podlagi vseh podatkov, ki jih imamo na razpolago, v zvezi s tem ni mogoče podati zanesljivega odgovora, menim, da določeni elementi, vsebovani v spisu, podpi- rajo drugačno stališče od tistega, ki ga zagovarjajo belgijski organi, saj iz njih izhaja, da sta bili družbi, upravičeni do sporne opro- stitive, na upoštevem trgu v konkurenčnem položaju, čeprav v omejeni meri, do drugih gospodarskih subjektov.

47. Vendar moram spomniti, da v tem primeru belgijski organi že v izhodišču prerekajo možnost izkrivljanja konkurence, saj vztrajajo, da družbi, ki sta upravičeni do domnevne pomoči (Distrigaz in Fluxys), opravljata dejavnost v sektorjih – to je na področju transporta, distribucije in dobave zemeljskega plina – za katere je značilen

49. Iz pred kratkim izdane odločbe belgij- skega sveta za konkurenco, ki jo je k pisnim stališčem priložila občina Seraing, na primer izhaja, da se je družba Distrigaz, ki je „imela pred začetkom liberalizacije trga z zemelj- skim plinom monopol za dobavo“, po uvedbi liberalizacije znašla v „*skoraj monopolnem*“ položaju. Svet za konkurenco je v isti odločbi ugotovil tudi, da ima družba Fluxys „na trgu transporta [...] zemeljskega plina *skoraj- monopolni položaj, ki pa ne izhaja iz zakon- skih določb*“. ¹⁷

15 – Sodba z dne 19. septembra 2000 v zadevi Nemčija proti Komisiji (C-156/98, Recueil, str. I-6857, točka 30); glej tudi tam navedeno sodno prakso.

16 – Glej sodbi z dne 17. septembra 1980 v zadevi Philip Morris proti Komisiji (730/79, Recueil, str. 2671, točki 11 in 12), z dne 10. julija 1986 v zadevi Belgija proti Komisiji (40/85, Recueil, str. 2321, točka 22); glej tudi sodbi Sodišča prve stopnje z dne 30. aprila 1998 v zadevi Het Vlaamse Gewest proti Komisiji (T-214/95, Recueil, str. II-717, točka 46) in z dne 30. januarja 2002 v zadevi Keller in Keller Meccanica proti Komisiji (T-35/99, Recueil, str. II-261, točka 85).

17 – Odločba št. 2003-C/C-31 z dne 7. aprila 2003. V: *Revue Trimestrielle de Jurisprudence* 2003/02, str. 15 in naslednje, točka 6.2.1; moj poudarek.

50. V tem smislu naj opozorim še, da je v odločbi Komisije – na katero se prav tako sklicuje občina Seraing v pisnih stališčih – poudarjeno, da se družba Distrigaz na trgu distribucije plina srečuje z naraščajočo konkurenco več podjetij, ki opravljajo dejavnost na belgijskem trgu, in da pričakuje, da bo v prihodnosti na ta trg vstopilo še več konkurentov.¹⁸

51. Dodati je treba, da družbi, upravičeni do oprostitve, v Belgiji ne opravljata le dejavnosti transporta, distribucije in dobave zemeljskega plina, ampak tudi več dopolnilnih in pomožnih storitev (na primer storitve skladiščenja, servisiranja in svetovanja strankam), za katere ni sporno, da se izvajajo po pravilih proste konkurence.

52. Nazadnje iz spisa izhaja, da se infrastruktura, ki jo uporabljata družbi Distrigaz in Fluxys za dejavnosti, za katere po zatrjevanjih velja monopolna ureditev, uporablja – v okviru ponudbe storitev tranzita prek belgijskega ozemlja – tudi za dobavo zemeljskega plina potrošnikom v drugih državah članicah, to je v okviru mednarodnih transportnih poslov, v zvezi s katerimi sta navedeni družbi

brez dvoma v konkurenčnem razmerju do drugih gospodarskih subjektov s sedežem v drugih državah Evropske unije.

53. Ob upoštevanju teh ugotovitev sem torej bolj naklonjen stališču, da so ukrepi, odobreni družbama, upravičenima do oprostitve, vsaj potencialno taki, da lahko povzročijo izkrivljanje konkurence v gospodarskih sektorjih, za katere veljajo konkurenčna pravila tako na nacionalni kot na mednarodni ravni. Davčne oprostitve, ki ti družbi razbremenjujejo dajatev, ki bi jih sicer morali poravnati, bi namreč lahko vplivale na končno ceno različnih proizvodov ali storitev, ki jih ponujata.

54. (iv) Nazadnje, glede vpliva zadevnih ukrepov na trgovino med državami članicami naj spomnim, da državna pomoč – v nasprotju s stališčem, za katerega se zdi, da ga predlagajo belgijski organi – lahko prizadene trgovino med državami članicami, čeprav upravičenec opravlja dejavnost le na lokalnem ali regionalnem območju in ne sodeluje v čezmejni trgovini. Dejavnost tega upravičenca namreč lahko ostane zaradi pomoči nespremenjena ali se njen obseg celo poveča, posledično pa se za podjetja s sedežem v drugih državah članicah zmanjšajo možnosti, da bi vstopila na trg zadevne države.¹⁹

18 – Odločba Komisije C (2003) 582 z dne 13. februarja 2003 v zadevah ECS proti Intercommunale IVEKA in drugi, št. COMP/M.3075, 3076, 3077, 3078, 3079 in 3080, točki 39 ter 40.

19 – Glej na primer zgoraj navedeno sodbo Altmark, točki 78 in 82.

55. To velja zlasti za trg, kakršen je trg z zemeljskim plinom, za katerega je značilno – po uveljavitvi druge direktive Skupnosti o liberalizaciji trga z zemeljskim plinom²⁰ – povečevanje konkurence, in sicer tudi na čezmejni ravni. Pomoč, odobrena na takem trgu, čeprav v omejeni meri, je torej lahko dodatna ovira za dejansko odprtje tega sektorja, posledično pa ogroža trgovino med državami članicami.

Drugo vprašanje za predhodno odločanje (zadeva C-41/05)

58. Tribunal de première instance z drugim vprašanjem za predhodno odločanje Sodišče sprašuje, ali lahko nacionalno sodišče, ki odloča o tožbi zavezanca, ki ni bil upravičen do oprostitve zadevne takse, javnemu organu naloži, naj vrne dajatve, ki jih je plačal ta zavezanec, če dejansko ali pravno ugotovi, da ta organ ne more izterjati pomoči od upravičencev do oprostitve.

56. Glede na zgornje ugotovitve menim, da so izpolnjeni vsi pogoji iz člena 87(1) ES in da je treba zato zadevne oprostitve opredeliti kot državno pomoč v smislu te določbe.

57. Zato Sodišču predlagam, naj na vprašanje predložitvenih sodišč odgovori, da je oprostitve občinske in pokrajinske takse na moč motorja, ki velja le za motorje, ki se uporabljajo v postajah za zemeljski plin, državna pomoč v smislu člena 87(1) ES.

59. Povod za to vprašanje je dejstvo, da je po mnenju družbe Air Liquide v obravnavanem primeru absolutno nemogoče izterjati državno pomoč, ki je nezdružljiva s pravom Skupnosti. Ker je bila pomoč odobrena v obliki davčne oprostitve, bi izterjava pomoči od družb, ki so bile do nje upravičene, pomenila, da je treba družbama naložiti takse, katerih plačila so trenutno oproščene. Takšna odredba sodišča pa bi bila po mnenju tožeče stranke v nasprotju z belgijsko ustavo in zlasti z njenim členom 170(1), v katerem je določeno, da morajo biti državni davki predpisani z zakonom. *Status quo ante* naj bi bilo torej mogoče vzpostaviti le tako, da se javnemu organu naloži, naj podjetjem, ki niso bila upravičena do oprostitve, vrne neupravičeno plačane dajatve.

20 – Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2003/55/ES z dne 26. junija 2003 o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom in o razveljavitvi Direktive 98/30/ES (UL L 176 z dne 15. julija 2003).

60. Belgijski organi in Komisija to rešitev zavračajo in trdijo, da vračilo dajatev ne bi imelo učinka odprave morebitnih protikonkurenčnih posledic ukrepa, ampak bi nasprotno še razširilo področje upravičencev do oprostitve, kar bi pripeljalo do še hujše kršitve konkurenčnih pravil. Komisija pojasnjuje, da bi morala družba Air Liquide, namesto da zahteva vračilo plačane sporne takse, tožiti državo in predlagati, naj izterja pomoč, ki jo je nezakonito odobrila družbama, ki sta bili torej neupravičeno deležni ugodnosti davčne oprostitve.

61. Takoj naj povem, da se tudi meni trditve družbe Air Liquide ne zdijo prepričljive in sicer iz dveh razlogov.

62. Prvič, menim, da okoliščine, na katere se sklicuje tožeča stranka, niso take, da bi onemogočale izterjavo morebiti nezakonite pomoči.

63. Kot je namreč znano, je Sodišče na splošno in prav v zvezi z izterjavo nezakonite državne pomoči že pojasnilo, da „se država članica ne more sklicevati na *določbe, prakse ali položaje svojega pravnega reda*, da

bi upravičila nespoštovanje obveznosti, ki jih nalaga pravo Skupnosti“.²¹

64. Sodišče je poleg tega odgovorilo tudi na prav tak ugovor, kakršnega v obravnavani zadevi uveljavlja družba Air Liquide. Potem ko je opozorilo, da „je odprava nezakonite pomoči z izterjavo logična posledica ugotovitve njene nezakonitosti [in da] ta posledica ne more biti odvisna od oblike odobrene pomoči“, je Sodišče namreč ugotovilo, da „če gre [...] za pomoč, odobreno v obliki davčne oprostitve, katere nezakonitost je bila pravilno ugotovljena, je nepravilna trditev, [...] da je z izterjavo uvedena retroaktivna davčna obveznost, ki je kot take absolutno ni mogoče izvršiti“. Dejansko „[bodo morali] organi le sprejeti ukrepe, potrebne za to, da se podjetjem, upravičenim do pomoči, naloži, naj plačajo zneske, ki ustrezajo znesku nezakonito odobrene davčne oprostitve“.²²

65. Povedano drugače in v nasprotju s stališčem družbe Air Liquide je torej treba ugotoviti, da v okoliščinah, kakršne so te, ki jih obravnavamo, morebitno vračilo pomoči, ki

21 – Glej sodbo z dne 21. februarja 1990 v zadevi Komisija proti Belgiji (C-74/89, Recueil, str. I-491, točka 8); moj poudarek. Glej tudi sodbo z dne 14. novembra 1989 v zadevi Italija proti Komisiji (14/88, Recueil, str. 3677, točka 25).

22 – Sodba z dne 10. junija 1993 v zadevi Komisija proti Grčiji (C-183/91, Recueil, str. I-3131, točke od 15 do 17).

ga odredi nacionalno sodišče, ne povzroči, da se podjetjem, upravičenim do pomoči, naloži plačilo „neobstoječega“ davka, ampak gre le za odstop od uporabe določbe, na podlagi katere je bila oprostitvev odobrena (s posledično uporabo „običajne“ davčne ureditve), obenem z uvedbo obveznosti za organ, ki je pomoč dodelil, da odpravi posledice svojega nezakonitega ravnanja z izterjavo zneskov v višini tistih, katerim se je nezakonito odrekel, od upravičencev.

66. Sodišče pa se je izreklo tudi v zvezi z zahtevki za vračilo, kakršen je ta, ki ga uveljavlja tožeča stranka v tem postopku. Menilo je, da je mogoče tako vračilo odrediti le, če gre za pomoči, financirane s tako imenovanimi davkom podobnimi dajatvami, to je takrat, kadar se državna pomoč odobri v obliki izplačila subvencij v korist določenim subjektom, in sicer iz sredstev, zbranih s pobiranjem dajatve, predpisane prav v ta namen (davku podobne dajatve).²³

67. V teh primerih so zneski, ki jih plačajo podjetja v zvezi s to dajatvijo, sredstvo financiranja državne pomoči; obstaja torej „tesna zveza“ med uvedeno dajatvijo in davčno

ugodnostjo, odobreno določenim subjektom.²⁴ Zato Sodišče priznava možnost vračila dajatve, saj morebitna nezakonitost pomoči ne more obsegati davčnega ukrepa kot takega, ker je ta „sestavni del“ te pomoči.

68. Iz tega izhaja, da morajo pristojna nacionalna sodišča, ki ugotovijo nezakonitost pomoči, zato da bi vzpostavila *status quo ante*, ukrepati ne le v odnosu do podjetij, ki so neupravičeno prejela pomoč (tako da odredijo vračilo te), ampak tudi v odnosu do podjetij, ki so morala financirati nezakonito pomoč (tako da odredijo, naj se jim vrne znesek, ki so ga plačala).²⁵

69. V primerih odobritve davčnih oprostitvev pa je Sodišče izrecno izključilo možnost, da bi lahko nacionalno sodišče ugodilo zahtevkom za vračilo že plačanih dajatev. Iz ustaljene sodne prakse namreč izhaja, da se v teh okoliščinah „zavezanci za plačilo obveznega prispevka [...] ne morejo sklicevati na to, da oprostitvev plačila, ki jo uživajo druge osebe, pomeni državno pomoč“, z namenom

23 – Glej na primer sodbo z dne 21. oktobra 2003 v združenih zadevah Van Calster in Cleeren (C-261/01 in C-262/01, Recueil, str. I-12249, točki 53 in 54).

24 – O pomembnosti te povezave med dajatvijo in ukrepom pomoči glej sodbo z dne 13. januarja 2005 v zadevi Strekgewest (C-174/02, ZOdl., str. I-85, točka 22). Glej tudi sodbo z dne 27. oktobra 2005 v združenih zadevah Nazairdis (od C-266/04 do C-270/04, C-276/04 in od C-321/04 do C-325/04, ZOdl., str. I-9481, točki 40 in 41).

25 – V zvezi s tem glej zgoraj navedeno sodbo Enirisorse, točki 44 in 45.

„da bi se izognili njegovemu plačilu“²⁶ ali da bi „dobil[i] povrnjen že plačan prispevek“.²⁷

70. In sicer zato, ker je nezakoniti ukrep pomoči v tem primeru oprostitev, odobrena določenim zavezancem, in ne davčni ukrep sam po sebi.²⁸ Tožeče stranke, ki uveljavljajo obstoj državne pomoči, torej lahko izpodbijajo to oprostitev in samo ta vidik davčnega ukrepa.²⁹

71. Očitno se mi zdi, da spada obravnavani primer prav v to skupino. Kot sem namreč že razložil, je pokrajina Liège podjetjem, ki opravljajo dejavnost v sektorju zemeljskega plina, pomoč dodelila v obliki oprostitve plačila takse na moč motorja.

26 – Zgoraj navedena sodba Banks, točka 80. V enakem smislu glej zgoraj navedeni sodbi EKW, točka 52, in Idéal tourisme, točka 20.

27 – Zgoraj navedena sodba Nazairdis, točka 44.

28 – V zvezi s tem glej zlasti sklepne predloge, ki jih je 14. julija 2005 predstavila generalna pravobranilka Stix-Hackl za zgoraj navedeno sodbo Nazairdis, točka 38.

29 – Drugačen bi bil odgovor, če bi bila nezakonita sama uvedba dajatve, ker bi povzročila neupravičeno prednost določenim subjektom, tako kot v zadevi Boiron, v kateri sem danes predstavil svoje sklepne predloge (na katere napotujem v zvezi z nadaljnjo razlago glede tega vprašanja). V navedenem primeru gre namreč za takso v obliki „nesimetrične“ dajatve, ki velja le za nekatere gospodarske subjekte in ne tudi za druge, ki so s prvimi v konkurenčnem razmerju, in ki je uvedena prav in *izključno* zato, da bi omogočila prednost podjetjem, za katere ne velja. Tako se izoblikuje tesna zveza med dajatvijo in pomočjo, ki sta kot dve strani istega kovanca, ker ugodnost, odobrena podjetjem, ki niso zavezana plačilu dajatve, natančno ustreza prikrajšanju, ki ga utrpijo podjetja, zavezana plačilu. V takšnih okoliščinah torej lahko štejemo, da je glede na določbe prava Skupnosti s področja državnih pomoči nezakonita prav sama uvedba dajatve.

72. Poleg tega ugotavljam, da zneski, ki so jih plačali družba Air Liquide in drugi zavezanci zaradi takse na moč motorja, niso bili uporabljeni za financiranje ukrepa pomoči, ampak so bili vključeni med proračunske prihodke lokalnih organov, ki so uvedli dajatve. Povedano drugače, zneski, prejeti s pobiranjem sporne takse, niso bili nujno namenjeni financiranju pomoči, kar je značilno za davkom podobne dajatve.

73. Dodam naj, da sta taksa na moč motorja in oprostitve, odobrena podjetjem, ki opravljajo dejavnost v sektorju zemeljskega plina, jasno ločena in neodvisna ukrepa. Kot je namreč na obravnavi potrdila belgijska vlada, je takso na moč motorja predpisalo več belgijskih lokalnih skupnosti, še preden so bile uvedene sporne oprostitve. Uvedba sporne takse torej – drugače od dajatve, ki je bila predmet sodbe Boiron (navedene v opombi 29) – ni ukrep, funkcionalno povezan z odobritvijo ukrepa pomoči za podjetja, ki opravljajo dejavnost v sektorju zemeljskega plina. Nasprotno, kot sem pravkar ugotovil, gre za ukrep, ki uvaja splošno dajatev, namenjeno povečanju prihodkov lokalne skupnosti.

74. Prav obravnavane oprostitve (predpisane šele v začetku sedemdesetih let) so torej omogočile gospodarsko prednost podjetjem, ki opravljajo dejavnost v sektorju zemeljskega plina. Zato bi morala družba Air Liquide

izpodbijati ta del davčnega ukrepa in zahtevati njegovo razveljavitev ter vračilo pomoči od upravičencev. Ker pa zahteva vračilo zneskov, ki jih je plačala pokrajini Liège, dejansko izpodbija zakonitost davčnega ukrepa v celoti.

tako, da se podjetja, zavezana plačilu takse, kakršna je taksa na moč motorja, ne morejo sklicevati na to, da je oprostitvev plačila, ki jo uživajo drugi subjekti, državna pomoč, zato da bi dosegla vračilo zneska, ki so ga plačala za poravnavo te takse.

75. Nazadnje ugotavljam, da bi bile v primeru, kakršen je obravnavani, posledice, ki bi jih za javne finance imela razglasitev ničnosti celotnega davčnega ukrepa, prekomerne in neupravičene. Medtem ko je namreč taksa na moč motorja splošni davek z zelo širokim področjem uporabe, je do sporne omejitve upravičeno izjemno omejeno število podjetij. Če bi torej namesto odločitve o izterjavi pomoči od upravičencev sprejeli odločitev o splošnem vračilu, kot to predlaga družba Air Liquide, bi država (ali njeni lokalni organi) izgubila velik del davčnih prihodkov, in sicer le zato, ker je (hipotetično) podjetjem, ki opravljajo dejavnost na določenem trgu, neupravičeno odobrila oprostitvev od plačila dajatve.³⁰

Tretje vprašanje za predhodno odločanje (zadeva C-41/05)

77. Tribunal de première instance s tretjim vprašanjem za predhodno odločanje Sodišče sprašuje, ali je treba šteti, da gre za takso z enakim učinkom kot carina, ki jo člen 25 ES prepoveduje, ker jo dejansko pobira pokrajina ali občina ob transportu industrijskega plina zunaj svojih ozemeljskih meja, medtem ko je transport zemeljskega plina pod istimi pogoji te takse oproščen.

76. Glede na zgornje ugotovitve torej Sodišču predlagam, naj na drugo vprašanje za predhodno odločanje, ki ga je postavilo Tribunal de première instance, odgovori

78. Družba Air Liquide po eni strani in Komisija ter belgijski organi po drugi strani odgovarjajo na to vprašanje popolnoma različno: medtem ko družba Air Liquide meni, da so izpolnjeni vsi pogoji, ki jih zahteva člen 25 ES, Komisija in belgijski organi trdijo nasprotno.

³⁰ – V zvezi s tem glej sklepne predloge, ki jih je predstavil generalni pravobranilec Jacobs za zgoraj navedeno sodbo Transalpine Ölleitung in Österreich, točke od 83 do 90.

79. Sam naj najprej spomnim, da so v skladu z navedeno določbo „[c]arine pri uvozu in izvozu ter vse dajatve z enakim učinkom med državami članicami prepovedane. Ta prepoved se uporablja tudi za carine fiskalne narave“.

80. Taksa z enakim učinkom je torej v skladu s to določbo dajatev, ki se enako kot carina uporablja za uvozne in izvozne posle, in sicer zaradi ali ob prehodu določenega blaga meje med državami članicami.³¹

81. Nujno je treba ugotoviti, da se obravnavana taksa ne zahteva zaradi prehoda blaga določene meje. Kot namreč jasno izhaja iz člena 3 pokrajinske uredbe, razlog za nastanek obveznosti plačila takse na moč motorja ni prehod meje, ampak uporaba motorja v okviru določene dejavnosti. Znotraj ozemlja pokrajine Liège je naložena vsem, ki uporabljajo motorje pri opravljanju svoje gospodarske dejavnosti.

31 – Glej izmed mnogih sodbe z dne 25. januarja 1977 v zadevi Bauhuis (46/76, Recueil, str. 5, točki 9 in 10), z dne 14. septembra 1995 v združenih zadevah Simitzi proti Dimos Kos (C-485/93 in C-486/93, Recueil, str. I-2655, točka 15) ter z dne 17. septembra 1997 v zadevi Fazenda Pública proti UCAL (C-347/95, Recueil, str. I-4911, točka 18).

82. Zato Sodišču predlagam, naj odgovori, da taksa na moč motorja, kakršna je ta, ki jo je uvedla pokrajina Liège in velja le za motorje, uporabljane za transport industrijskega plina po plinovodih pod zelo visokim pritiskom, kar zahteva postavitev kompresorskih postaj, ni taksa z enakim učinkom v smislu člena 25 ES.

Četrto vprašanje za predhodno odločanje (zadeva C-41/05)

83. Tribunal de première instance s četrtem vprašanjem za predhodno odločanje Sodišče sprašuje, ali je treba šteti, da je taksa na moč motorja diskriminatorni notranji ukrep, ki ga prepovedujejo člen 90 ES in naslednji.

84. Po mnenju družbe Air Liquide naj bi bila namreč sporna taksa diskriminatorna, ker velja le za uporabo motorjev, potrebnih za vnos industrijskega plina v vkopane plinovode; zato naj bi bila ta vrsta transporta v slabšem položaju kot druge vrste transporta industrijskega plina, zlasti tistega, ki se opravlja s tovornjaki. Ker je plin, ki se prevaža s tovornjaki, predvsem nacionalnega porekla, medtem ko naj bi bil plin, transport katerega poteka prek plinovodov, večinoma uvožen, tožeča stranka meni, da ima industrijski plin, proizveden v Belgiji, zaradi spornega ukrepa prednost pred uvoženim plinom.

85. Komisija in belgijski organi temu stališču odločno nasprotujejo, in sicer iz razlogov, ki jih bom na kratko povzel v nadaljevanju.

na obravnavi, številni lokalni organi upoštevajo moč motorja za opredelitev davčne zmožnosti gospodarskih subjektov.

86. Pred tem pa naj spomnim, da je, kot je znano, namen člena 90 ES zagotoviti prosti pretok blaga med državami članicami v običajnih konkurenčnih razmerah, tako da prepoveduje vse oblike zaščite, ki bi lahko izhajale iz uporabe notranjih dajatev diskriminatorne narave za blago, ki izvira iz drugih držav članic. Povedano drugače, namen tega člena je „zagotoviti popolno nevtralnost notranjih davkov glede konkurence med izdelki, ki so že na nacionalnem trgu, in uvoženimi izdelki“. ³² Šteti je torej treba, da se prepoved, ki jo predpisuje ta določba, uporablja, kadar je davek tak, da gospodarske subjekte odvrta od uvoza proizvodov blaga iz drugih držav članic in s tem omogoča prednost domačemu blagu. ³³

88. Zato se mi zdi očitno, kot so poudarili belgijski organi in Komisija, da se sporni davek uporablja na podlagi takega merila obdavčitve, ki je objektivno, pregledno in predvsem popolnoma neodvisno od izvora (ali namembnega kraja) izdelkov, proizvedenih ali uporabljenih v okviru zadevnih gospodarskih dejavnosti.

87. Vendar se mi ne zdi, da bi bilo v obravnavani zadevi tako. Z zadevno dajatvijo namreč ni obdavčen noben proizvod, ampak opravljanje določenih gospodarskih dejavnosti (pri katerih je treba uporabljati motorje) v pokrajini Liège. Kot je belgijska vlada potrdila

89. Obdavčitev plina z izvorom iz tujine, transport katerega opravlja družba Air Liquide, se mi zdi torej povsem posreden in naključen učinek načina, ki ga je družba Air Liquide izbrala za opravljanje svoje dejavnosti na področju transporta plina (to je prek plinovodov, kar zahteva uporabo motorjev). Vendar, kot je v preteklosti pravilno ugotovilo Sodišče, „okolščina, da [dajatev] različno vpliva na proizvodne stroške različnih podjetij zaradi posebnosti njihove gospodarske strukture [...] ni pomembna za uporabo [člena 90 ES]“. ³⁴

32 – Sodba z dne 3. marca 1988 v zadevi Bergandi proti Directeur général des impôts (252/86, Recueil, str. 1343, točka 24).

33 – Glej na primer zgoraj navedeno sodbo Bergandi, točki 24 in 25, ter sodbi z dne 27. februarja 1980 v zadevi Komisija proti Dansk (171/78, Recueil, str. 447, točka 5) in z dne 7. decembra 1995 v zadevi Ayuntamiento de Ceuta (C-45/94, Recueil, str. I-4385, točka 29).

34 – Sodba z dne 28. januarja 1981 v zadevi Kortmann (32/80, Recueil, str. 251, točka 29).

90. Kot je navedla belgijska vlada, je po drugi strani povsem običajno, da različni davki različno vplivajo na konkurenčna podjetja, ki svojo trgovsko ali industrijsko dejavnost niso oblikovala enako. Tako prometna taksa, ki jo morajo plačevati tovornjaki, potrebni za transport v cestnem prometu plina, ki ga proizvajajo podjetja, konkurenčna družbi Air Liquide, obremenjuje te konkurente, vendar ne tudi družbe Air Liquide.

91. Poleg tega je ugotovitev, da sporna taksa nima zaščitnih učinkov, očitna že ob upoštevanju dejstva, da velja za kateri koli izdelek, ki je proizveden na ozemlju pokrajine Liège in za proizvodnjo katerega mora podjetje uporabljati motor; za enak izdelek, ki je proizveden v tujini (natančneje, zunaj ozemlja pokrajine) in ki je predmet transporta zaradi prodaje v pokrajini Liège, pa ta davek ne velja.

92. Drugačen sklep ne bi mogel izhajati niti iz dejstva, na katerega je opozorilo predložitveno sodišče, da obravnavani davčni sistem določa različno davčno obravnavo med transportom zemeljskega plina in transportom industrijskega plina. Če bi namreč bilo tako in če bi sprejeli tudi stališče, da sta navedena proizvoda dejansko v konkurenčnem razmerju, bi bilo treba ugotoviti, da ima zaradi sporne takse uvoženi proizvod, to je zemeljski plin, prednost pred drugimi proizvodi, za katere obstaja tudi domača proizvodnja, to je pred industrijskimi plini.

V skladu z ustaljeno sodno prakso pa taka vrsta davčnega ukrepa, ki bi bil diskriminatoren v škodo domačim proizvodom, ne spada na področje uporabe člena 90 ES.³⁵

93. Ob upoštevanju zgoraj navedenih ugotovitev torej Sodišču predlagam, naj predložitvenemu sodišču odgovori, da taksa na moč motorja, kakršna je ta, ki je predmet obravnave, ni ukrep diskriminatorne obdavčitve v smislu člena 90 ES.

Peto vprašanje za predhodno odločanje (zadeva C-41/05)

94. Tribunal de première instance želi s petim vprašanjem za predhodno določanje izvedeti, ali – če je odgovor na tretje in četrto vprašanje pritrdilen – lahko davčni zavezanec, ki je plačal takso na moč motorja, utemeljeno zahteva povračilo te takse od 16. julija 1992, to je od dneva razglasitve sodbe v zadevi Legros in drugi.

35 – Glej na primer sodbi z dne 13. marca 1979 v zadevi Peureux proti Services fiscaux de la Haute-Saône et du territoire de Belfort (86/78, Recueil, str. 897, točki 32 in 33) ter z dne 27. februarja 1980 v zadevi Just proti Ministeriet for Skatter og Afgifter (68/79, Recueil, str. 501, točki 15 in 16).

95. V zvezi s tem naj povem le, da menim, da na to vprašanje ni treba odgovoriti glede na to, da sem izključil možnost, da bi lahko za zadevni ukrep šteli, da je dajatev z enakim učinkom kot carina v smislu člena 25 ES, oziroma da gre za diskriminatorni notranji davek, ki ga prepoveduje člen 90 ES.

V – Predlog

96. Glede na zgornje ugotovitve Sodišču torej predlagam, naj na vprašanja za predhodno odločanje odgovori tako:

– *v zadevi C-393/04:*

Oprostitev plačila občinske takse na moč motorja, ki velja le za motorje, ki se uporabljajo v postajah za zemeljski plin, je državna pomoč v smislu člena 87(1) ES.

– *v zadevi C-41/05:*

1. Oprostitev plačila pokrajinske takse na moč motorja, ki velja le za motorje, ki se uporabljajo v postajah za zemeljski plin, je državna pomoč v smislu člena 87(1) ES;

2. zavezanci za takso, kakršna je taksa na moč motorja, ki jo je uvedla pokrajina Liège s pokrajinskima uredbama z dne 30. oktobra 1998 in 29. oktobra 1999, se ne morejo sklicevati na to, da je oprostitev plačila, ki jo uživajo drugi subjekti, državna pomoč, zato da bi dosegli vračilo zneska v višini že plačane takse;

3. taksa na moč motorja, kakršna je ta, ki jo je uvedla pokrajina Liège s pokrajinskima uredbama z dne 30. oktobra 1998 in 29. oktobra 1999, ni dajatev z enakim učinkom v smislu člena 25 ES;

4. taksa na moč motorja, kakršna je ta, ki jo je uvedla pokrajina Liège s pokrajinskima uredbama z dne 30. oktobra 1998 in 29. oktobra 1999, ni ukrep diskriminatorne notranje obdavčitve v smislu člena 90 ES.